

SLOVENSKI GOSPODAR

Izhaja vsako sredo.
Cene: Letno Din 32.—, polletno
Din 16.—, četrtno Din 9.—, ino-
zemstvo Din 64.—.
Poštno-čkovni rač. 10.603.

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO
Z MESEČNO PRILOGO „NAŠ DOM“

Uredništvo in upravnništvo: Maribor, Koreška c. 5.
Telefon 2113

Cene inseratom: cela stran
Din 2000.—, pol strani Din 1000.—,
četrt strani Din 500.—, 1/8 strani
Din 250.—, 1/16 strani Din 125.—,
Mali oglasi vsaka beseda Din 120.—.

Poostrene razmere v Avstriji.

Na seji avstrijskega parlamenta od sobote, 4. marca, na nedeljo se je dogodil slučaj, ki je izreden v zgodovini parlamentarizma: odstopili so vsi predsedniki parlamenta ter pustili državno zbornico brez glave. To je bil samomor parlamenta. Na tej zgodovinski seji se je razpravljalo o štrajku avstrijskih železničarjev, ki je bil le delno izvršen. Povod za ta štrajk je bil ukrep vlade, da bo spričo velikega primanjkljaja državnih železnic izplačevala železničarjem njihove mesečne prejemke le v obrokih. Radi tega in radi delnega znižanja prejemkov je železniško osebje napovedalo protestno stavko, ki je bila proglašena za dve uri ter je samo delno uspeła. Vlada je zoper povzročitelje in voditelje štrajka uporabila izjemni zakon iz leta 1914 ter je večje število višjih in nižjih uradnikov in železničarjev odstavila. O tem in o zadevah, ki so v zvezi s tem vprašanjem, se je vršila v parlamentu razprava, ki je zavzemala vedno bolj razburjeno in strastno obliko. Dramatični vrhunec je ta razburjenost dosegla, ko je predsednik parlamenta socialni demokrat dr. Renner izjavil, da odloži predsedniško mesto. Njemu je sledil 1. podpredsednik krščanski socialc dr. Ramek, temu pa je sledil 2. podpredsednik velenec dr. Straffner. Tako je naenkrat bil avstrijski parlament brez glave ter se je sam izločil iz državnega življenja. Vsa moč je prešla na drugega ustavnega činitelja, na predsednika države.

Spričo težkega položaja, ki vsled vladajoče strankarske napetosti ni izključeval možnosti meščanske vojne, je avstrijska vlada, ki ji načeluje dr. Dollfuss, po dolgi posvetovanjih v noči od 7. na 8. marca sklenila izredne ukrepe, ki je na nje pristal predsednik avstrijske republike Miklas. Zjutraj so nalepili po ulicah proglas na narod, v katerem se omenja, da je vlada podala ostavko, katere pa državni predsednik ni sprejel. Nato je izdala vlada zasilno naredbo, s katero proglašala v vsej Avstriji prepoved vseh zborovanj in pohodov. Izrazito gospodarske in družabne prireditve, kakor tudi društvena zborovanja, v kolikor nimajo demonstrativnega značaja, so od te prepovedi izvzete. Druga zasilna naredba se nanaša na omejitev tiskovne svobode ter določa, da se morajo vsi listi dve uri pred izdajo predložiti v cenzuro. Listi se smejo zapleniti zaradi žalitve domoljubnih, verskih in нравnih čuvstev. Te vladine uredbe so izzvale hud odpor

ne samo v vrstah socialnih demokratov, marveč tudi med narodnimi socialisti in vsenemci. Cilj, ki ga zasleduje avstrijska vlada s svojimi zasilnimi naredbami, je preprečitev razmer, kakor so sedaj zavladale v Nemčiji. Nemški narodni socialisti so nameravali te dni poslati v Avstrijo kakšni dve stotini svojih najboljših govornikov, ki naj bi po shodih navduševali ljudi za cilj in način narodno-socialističnega boja, in do 1000 agitatorjev, da bi dejansko izvršili to, kar je v Nemčiji že izvršeno. Da avstr. socialna demokracija, ki je komunizmu prav blizu in pravzaprav že komunistična, ne bi molčala, je jasno. Tako bi bila Avstrija vržena v mež in vrvež najstrastnejših bojev. Bodočnost bo pokazala, ali se bo vladi posrečilo od Avstrije odvrniti to nesrečo.

Ovajanja bodi konec!

Dr. Miha Krek, branitelj obtoženih Lobode in Štrčina, je pred državnim sodiščem za zaščito države v Beogradu rekel: »Z vzkliki, ki govore o »samostojni Sloveniji« nihče v Sloveniji nikdar ne misli delati propagande za odelitev Slovenije iz državne skupnosti. Če drugi tovariši so razložili, da v Sloveniji v tej skupini nihče ni nikoli mislil na kako oddvajanje naših pokrajin iz državne skupnosti Jugoslavije. Slovenci so, to lahko mirno trdim, najodločnejši Jugoslovani v državno-pravnem smislu.«

V obrambi bivšega poslanca Štrčina pa je izjavil: »Naša skupina je to državo soustanovila. Naš voditelj dr. Anton

Korošec je ob prelomu zgodovine vodil slovenski narod v Jugoslavijo. Jugoslavijo smatramo za svoj dom, pa najsi je solnce ali neurje v njej. Jugoslavija je za nas predragocena posest: država nad vse. O njej ni debate in za njo vse, in z njo pa tudi vse naše tvorne sile, da bi bilo vsem njenim državljanom sploh, slovenskemu narodu pa posebej, čim najboljše življenje v njej. Te dolžnosti, svete domovinske dolžnosti se odrekli nikdar ne bomo. Izven okvirja Jugoslavije čaka Slovence samo eno: naša narodna smrt... Tega se dobro zavedamo. V tem je notranji in najgloblji vzrok, da je naša skupina vodila včasih naravnost oportunistično taktiko in da ni nikdar segala v politični borbi po ostrejših sredstvih.«

V tej stvari pripominja »Kmeti list« v svoji številki dne 8. marca sledeče: »Mi domačini si moramo zapomniti baš na podlagi omenjenih izjav (bana dravske banovine, adrese Nj. Vel. kralju in dr. Krekovi izjav), da protidržavnega pokreta pri nas ni in tudi ne protidržavnih večjih skupin. Zato pa mora biti splošnega podtikanja »veleizdajstva«, »protidržavnosti« pri nas vendar že enkrat konec! Nočemo reči, da se ne bi našel tudi med nami kakšen zaslepljenec, ki n. pr. v svoji gospodarski stiski — in v svoji neumnosti! — krivi državo za svojo nesrečo in da v takem razpoloženju blekne kakšno sicer nespametno, a vendarle kaznjivo besedo, ampak splošno takšno »mnenje« še ni! Če se kdo pregreši — dobro, naj mu oblast prisodi, kar mu gre; silno nepolitično in silno kratkovidno pa je izrekati nedokazane trditve na splošno, kajti ušes nimamo samo mi, ampak jih imajo tudi naši neprijatelji!«

V NAŠI DRŽAVI.

Med Jugoslavijo in Nemčijo vlada brezpogodbeno stanje v trgovinskih odnosih. To se pravi: naše carinarnice zaračunavajo za vse nemško blago, ki se uvozi v našo državo, najvišje carinske postavke, istotako kajpada postopajo nemške carinarnice napram našemu blagu. To stanje ni ugodno ne za eno ne za drugo državo, večjo škodo pa bo imela od njega nemška država. Naša država je izvažala v Nemčijo agrarne proizvode: žito, sadje, jajca. Nemčija je uvažala v Jugosla-

vijo industrijske proizvode, posebno kovinske, kemične in tekstilne stroke. Izvoz iz Nemčije v Jugoslavijo je po vrednosti prekašal izvoz naše države v Nemčijo, n. pr. v sedanji dobi težke krize je leta 1932 Nemčija izvozila v našo državo za 162 milijonov Din več blaga, nego mi v Nemčijo. Med državami, ki uvažajo v našo državo, je Nemčija zavzemala prvo mesto. Ti trgovinski odnosi med obema državama so se vršili na podlagi trgovinske pogodbe, sklenjene med našo in nemško državo leta 1927. V septembru lanskega leta je Nemčija odpovedala trgovinsko pogodbo raznim državam, med njimi tudi Jugoslaviji. Ko se je bližal rok poteka te pogodbe, je naša država poslala odposlanca v Berlin, da se razgovarja o sklepu nove trgovinske pogodbe. Ti